Debrecen 1912. XVI. évf. 259 Szerda, november 6

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben félévre 6 K. negyedévre 3 K. — f.
Vidéken „ 9 K, „ 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Fő-tér 42. Gyarmathy-palota, földszint az udvarban.

Törökország felosztása.

A szerbek Szaloniki előtt.

A háboru hirei.

A Balkánon jelentősebb hadi esemény nem folyt le. A négy balkáni államok hadseregei mind beljebb és beljebb nyomulnak Törökország belsejébe és mind szorosabb lesz a gyürü, mely az egyesült balkáni államok hadseregeivel négy felől fogja körül Konstantinápolyt. Egy távirat arról szól, hogy a szerb kedvező előnyomulásában már Szalonikinél jár és egyes különitmények tizenöt kilométernyire már meg is közelitettek.

Nagyfontosságu Berchtold grófnak a delegáció albizottságában elmondott expozéja, mely arról szól, hogy *a Balkán államok most már sikereiben vérszemet kapva, területnagyobbitást követelnek és ehhez az európai diplomácia alighanem kénytelen lesz hozzájárulni.* A török félhold egykor dicső birodalmának európai része tehát feldarabolás előtt áll és az európai Törökország végnapjait éli, hacsak az utolsó pillanatban nem fordul meg a hadi szerencse csillaga, amiben még mindig nagyon biznak a törökök.

Törökország békét kér.

Konstantinápoly, nov. 5. Törökország idegen államokban levő követei ma kapták meg utasitásaikat, hogy a béke érdekében intervenciót kérjenek.

Daniló és a konzulok.

Skutari, nov. 5. Az idegen konzulok kérték Daniló trónörökost, hogy a montenegróiak a semleges épületekre ne lőjjenek. A trónörökös megigérte ezt és panaszkodott, hogy a törökök nem respektálták a fehér zászlót.

A szerb hadmüveletek.

Belgrád, nov. 5. Gosztivar bevételéről szólo hirek koraiak. Egy hivatalos jelentés szerint a török csapatok Kara Said és Zekki pasa parancsnoksága alatt Dibra körül összpontosulnak s számitva az arnauták támogatására, döntő csatára készülnek.

A szerb csapatokat, amelyek Szkutari felé siettek a montenegróiak segitségére, Dibra irányába vezényelték.

A szerbek Dvedseliját bevették.

A török csapatok Dibra körüli koncentrációja dacára a második szerb hadosztály Monasztir és Szaloniki körül operál. A hadmüveleteik azonban lassuak, mert várnak a bulgár és görög segédcsapatokra.

A már megérkezett 60 kozákon kivül még 600 kozák és 10 tiszt érkezett meg s a hadügyminiszteriumban felajánlották a szolgálataikat. Délután a már eddig megjött 1060 török hadifoglyon kivül még 800 érkezett, akiket a várba internáltak. A foglyok közt van Nedsi bey, a leggazdagabb európai török.

Uj főhadiszállás.

Konstantinápoly, nov. 5. Hivatalosan közlik, hogy a keleti sereg a csataldzsai vonal mögé vonult vissza és a főhadiszállást Hademköibe helyezték át.

Drinápoly lángokban.

Szófia, nov. 5. **Mustafa Pascha helyiség magaslatáról látható, hogy Drinápoly csucsán lángok csapnak fel. Ebből arra következtetnek, hogy a megszállott város ég. Drinápoly sorsára vonatkozólag a legkülönbözőbb hirek vannak forgalomban.**

Oroszország közbelép.

Pétervár, nov. 5. Az orosz kormány szombaton táviratban utasitotta diplomáciai képviselőit, hogy adják a balkáni kormányoknak tudtára, hogy Oroszország elérkezettnek látja a közbelépés idejét, mert Konstantinápolynak a bolgárok által való bevétele

Átmeneti „Togo“ kabátok ASZMANN FERENCNÉL.
1609

Kaposujlakon.

Szent kegyelettel vagyok ama helyekhez, ahova hajdani dicsőségünknek, nemzeti nagyságunknak emlékei fűződnek.

Igy vagyok Kaposujlakkal is, ahonnan, a hegytetőről egykor fényes, büszke vár tekintett le a mélysége, hol az elterülő, végtelennek látszó tó nádasaiból ezer számra szálltak föl a vizimadarak.

Ezen a helyen, ahol most járok, állott egykor az Ujlakyaknak, a Hunyadyak korában oly nagy szerepet játszó, hatalmas főuri családnak fényes vára, mely abban az időben bevehetetlen, megközelithetetlen erősség volt.

Az Ujlakyak valóságos királyok voltak itt a Dunántul. Óriási birtokok és több várnak urai; a fészkük, a hatalmas oligarchák paradicsoma azonban ez a hely volt, ahol rengeteg kincseket halmoztak össze.

Az idők elsuhannak, a történelemben csak néhány lap jut a századok eseményeinek.

Akik egykor itt királyi fényben éltek, már régen az anyaföld porával vegyültek össze; az a büszke, bevehetetlen vár is megsemmisült, megőrölte a kiméletet nem ismerő idő vasfoga.

Még csak romja sem maradt.

Ezen a helyen, ahol a hatalmas vár állott, most egy magas torony emelkedik, melyet a mult idők ragyogó emlékein lelkesülő nemes főur, Saárdi Somssich József gróf épittetett, akinek uradalmához tartozik ez a fenséges kilátással biró hely.

A toronyból meg lehet látni a pécsi és a a zalai hegyeket, sőt a Balaton csillámló vizét is.

A bejáró fölött a következő sorok olvashatók:

SVPER RVINAS CASTRI LAVRENTII VJLAKY. EREXIT IOSEPHVS EX COMITIBVS IN SÁRD.

Ebből tudhatjuk, hogy a torony 1859-be lett épitve.

A hegytetőn van a kastély, melynek emeleti termeiben az 1894. évi junius hó 15-én 82 éves korában elhalt Somssich József grófnak számos szép festménye látható, melynek egy része eredeti, másik része pedig müvészek után készült.

Ezek a festmények mutatják, hogy a gróf müvészi kézzel forgatta az ecsetet.

Ott van a között a Munkácsy után 1883-ban készült „Krisztus Pilátus előtt“-féle kép, amelyet 71 éves korában festett s ott van a kastély mellett levő kápolnában is négy szép, nagy kép, melyet szintén a gróf festett.

Halála előtt négy esztendővel, 78 éves korában festette a Krisztus elfogatását ábrázoló képet.

Hetvenegy éves volt a gróf, mint emlitettem, amikor a „Krisztus Pilátus előtt“-féle nagy képet festette; ekkor leesett a magas állványról, lábát eltörte és mankókon járt sokáig. Mankói most is ott vannak egyik szoba sarkában.

*

Erről a nemesen gondolkozó, müvészi érzékü, hazafias főurról sokat beszéltek a nép körében is, mivel hintója elé mindig négy ökör volt fogva.

A nép hite szerint, a grófnak nem volt szabad lovakon járni, mert azt a király eltiltotta, mivel egyszer hat lovas fogattal

Fehérnemüt csipkefüggönyöket női blousokat legszebben tisztit Feuerstein mosó intézete Piac-u. 30
Fióküzlet: Arany János-u 15.
Főüzlet telefon szám 1157. 561
Fióküzlet telefon szám 732.

nagy veszedelemmel fenyegethetné az ott élő európaiakat.

Idegen hajók Törökországban.

Konstantinápoly, november 5. Ma egy irada jelent meg, amely megengedte, hogy Konstantinápolyba a nagyhatalmak egy második állomáshajót küldjenek Oroszország kivételével.

Elfoglalt sziget.

Athén, november 5. A görögök Psára szigetét elfoglalták. Háromezer Garibaldianus ideérkezett.

Szerb csapatok előnyomulása.

Belgrád, nov. 5. Ide érkezett jelentések szerint **a szerb hadsereg folytatja előnyomulását és már csak 50 kilométernyire van Szalonikitől. Egyes osapatak 15 kilométernyire megközelitették a várost anélkül, hogy ellentállásra találtak volna.**

Nagy ütközet.

Páris, november 5. A Matin tudósítója jelenti **a bolgár főhadiszállásról, hogy Cserki mellett nagy ütközet kezdődött a török és bolgár haderő között.** Eddig még csak hadmozdulatok folytak le, az összecsapás holnapra várható.

Törökország bizik a monarchiában.

Konstantinápoly, november 5. Ma minisztertanács volt, melynek a külügyminiszter magához kérette világlapok képviselőit és előttük a következő kijelentést tette: Törökország a nagyhatalmakkal tárgyalásokat folytat a béke megkötése érdekébe. Törökország számit arra, hogy Ausztria-Magyarországot maga mellett találja és bizik a monarchia jóindulatában. Hogy eddig a törökök vereségeket szenvedtek, annak oka abban rejlik, hogy a balkán-államok elébb mozgósitották hadseregüket. De Törökország még birja a háborut, sok érintetlen csapata van még és reméli, ha ezek akcióba lépnek, győzelmeket fognak elérni.

Anglia elutasitotta Törökországot.

London, november 5. *Anglia külügyi kormánya elutasitotta Törökország kérését, hogy inkremiáljon a béke érdekében.*

Vilmos császár gratulál.

Athén, nov. 5. Vilmos német császár táviratot küldött Konstantin görög trónörökös nejének és gratulál Görögország hadi sikereihez. A hir nagy feltünést keltett.

A monarchia mozgósitása.

Berlin, nov. 5. Az itteni tőzsdén cáfolat dacára is erősen tartotta magát a hir, hogy Ausztria-Magyarország elrendelte a mozgósitást.

Törökország kérése.

Bécs, nov. 5. A külügyminiszteriumba ma érkezett meg Törökország jegyzéke, amelyben a monarchiát közbelépésre kéri a török külügyi kormány. Miután Berchtold jelenleg Budapesten van, a jegyzéket ide utána küldték s igy a válasz is késett reá.

Berchtold expozéja.

Ma este a delegációk külügyi albizottságának ülésén *Berchtold* gróf megtartotta külügyi expozéját. Legelőbb is örömét fejezte ki az olasz—török béke megkötése felett. Ennek az eredménye volt, hogy egy világ háboru elkerülhetővé vált. A balkáni háborut megelőzőleg a nagyhatalmak állandóan dolgoztak a béke érdekében, a háboru kitörése után Törökország területi épségének megóvása érdekében. Azonban hadi sikereik nyomán a balkáni államok vérszemet kaptak *és most már területnagyobbitási aspirációik vannak, a mivel a nagyhatalmaknak is számolni kell.* Az osztrák-magyar külügyi kormány azon lesz, hogy ebben az uj balkáni helyzetben megvédje a monarchia érdekeit. *A béke létrehozásában szivesen nyujt segédkezet a hadviselő feleknek.* Többet egyelőre nem mondhat és kéri is a delegátusokat, hogy ne kérdezzenek tőle többet.

Az osztrák delegáció albizottságában ugyanezeket mondotta el Berchtold gróf.

A monarchia hadihajói.

Trieszt, november 5. Az Aspern csatahajó Konstantinápoly előtt vesztegel és ez tartja fenn az összeköttetést Konstantinápoly és a pólai hadikikötő között. Ugyanis a háboru miatt a szárazföldi összeköttetés megszünt Törökországgal. A Viribus unitus óriási hajót is török vizekre akarták küldeni, azonban a Dreadneughttal még torpedó próbákat kell tartani.

---

hajtatott, ami csak az uralkodónak szabad. A négyökrös hintónak azonban más története van. Somssich József gróf huszártiszt volt ifjabb éveiben s egyik háboru alkalmával kifáradt katonáival ő is lefekvő lovára dülve aludt a mezőn, ahol reggel fölébredve, annyira megundorodott a nyári hőségben agyonzaklatott, izzadt ló szagától, hogy azt többé eltürni sohasem tudta s ökrökön járt halála napjáig.

Magam is emlékszem arra, amikor a grófot Kaposvárra menve, egy olyan hintóban láttam, amely elé a járomba gyönyörü négy ökör volt fogva.

*

Az Ujlaky Lőrinc várának romjai felett emelt magas torony mellett van egy szép cserfa, amelyet vastag borostyán ölel át, a milyen ritka példányt életemben még sohasem láttam.

A kastélyhoz közel van a gyönyörü mauzoleum, ahol Somssich József gróf és neje alusszák örök álmaikat.

Noszlopy Tivadar.

Egyház és iskola.

Tanügyi bizottsági ülés. A tiszántuli ref. egyházkerület tanügyi bizottsága tegnap egész nap ülésezett a főiskola kis tanácstermében. A közgyülés elé kerülő tárgyakat készitették elő és látták el javaslatokkal.

Üzletáthelyezés.

Figyelem. Figyelem.

A legnagyobb szücsáru vállalat.

Az elsőrangu **szücs** és **szőrmeáru** nagy raktáram, melyet hosszu évek után oda fejlesztettem, hogy most a legkényesebb igényeket kielégithetem. Piac-u. 42. alól, Szent-Anna 3. sz. alatt találjuk. Teljes tisztelettel **Végh Gyula**, szücs m.

Dereceni theológus Amerikában.

A nevyorki ref. egyház lelkésze.

A debreceni református kollégium már sok kitünő papot adott az amerikai magyarságnak. Sok, volt debreceni theológus vitte ki elszakadva élő amerikai testvéreink közé hazafiságát, lelkesedő nemzeti érzését, erős hitét és el lehet mondani, hogy ezeknek az ifjaknak nagy részük volt abban, hogy az amerikai magyarság nem veszett el az idegen népek tengerében és ha messze tőlünk élnek is, de velünk vannak érzésben és gondolatban.

Csak nemrégen járt Debrecenben Baja Mihály hoomesporti lelkész, a debreceni theológia volt kitünő növendéke, most ismét szaporodik eggyel az amerikai magyar papok száma. *Nagy* Ferenc karcagi segéd lelkészt a nevyorki református egyház papjának választotta. Nagy Ferenc már e héten elindult az ujvilág felé, mert Nevyorkban december hó elején el kell foglalni lelkészi állását.

Nagy Ferenc Debrecenben végezte a theológiát, sokat foglalkozott a költészettel is. Verskötetei, melyekben Ady hivének mutatta magát, nagy feltünést keltettek, bár sokan gáncsolták, de eredeti tehetségét mindenki elismerte. Nagy Ferenc a theológia elvégzése után Karcagra ment segédlelkésznek; ott érte a nevyorki református magyarok meghivása, melynek Nagy Ferenc készséggel tett eleget.

Bosnyák diákok a debreceni főiskolán.

Társadalmi mozgalom készül.

A ref. egyházkerület inditja.

A ref. főiskola hallgatóinak sorában e tanév elejétől fogva idegen, más nemzetiségbeli ijak is helyet foglalnak. Mint ismeretes: a bosnyák diákok.

Több izben rámutattunk arra, hogy ez milyen örvendetes tény. Azzá teszi különösen az a körülmény, hogy a bosnyákok sajat iniciativájukból, minden befolyástól menten, egyedül csak a magyarság iránt érzett vonzalmukból vezettetve sereglettek ide Debrecenbe.

Ezt az önként megindult inváziót, amely reánk nézve csak hasznos lehet, jelentőségteljes komolysággal kell megbecsülnünk és az utját tőlünk telhetőleg egyengetnünk. Mert nem csupán Debrecen, de az egész magyarság fontos érdeke, hogy a bosnyákok hozzánk közeledjenek s összenőjjenek velünk. Hiszen ugyis annyi az ellenségünk, hogy az önként kinálkozó, őszinte és igaz barátokra nemcsak szükségünk van, de még hálások is lehetünk velük szemben.

A tiszántuli ref. egyházkerület vezetősége, mint a debreceni főiskola fentartó testülete, teljes tudatában van annak, hogy a bosnyák diákok látogatása igen szerencsés körülmény tanintézetére nézve. Érthető tehát, hogy a maga részéről mindent elkövet, hogy az idegen diákok ideözönlését elő, segitse.

Hétfőn délután a főiskolában megbeszélést tartottak ebben az irányban. Jelen voltak többen az egyházkerület vezető férfiai közül. A kérdés hosszabb pertraktáció tárgyát képezte.

Épület és Butorvasalásokhoz, valamint Háztartási és Gazdasági cikkekben nagy különlegesség és olcsó árak

Bészler és Dávid

vaskereskedőknél 1691

:-: DEBRECZEN, Piac-utca 7. sz. :-:

Értesüléseink szerint az értekezlet arra az álláspontra helyezkedett, hogy az idegen diákok városunkba való vonzása igen nagy előnyére válhat nem csupán Debrecennek, de a magyarságnak. E végből tehát *társadalmi mozgalmat inditanak.*

Számos s igen életrevaló inditvány hangzott el a megvalósitás módozataira nézve. Ezeknek során nagy vonásaiban már is kialakult egy tervezet, amely azonban még alighanem behatóbb precizirozás alá kerül, mielőtt a mozgalom kezdetét veszi.

Debreczen a mult hóban.

Havi jelentések.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Debrecen város közigazgatási bizottsága kedden délután 3 órakor tartott ülést a főispán elnöklete alatt. A szakelőadók havi jelentéseit tárgyalták.

Legfontosabb tárgy a pénzügyigazgatónak az általános házbéradó ügyében tett előterjesztése volt, melyben javasolta, hogy a házbérek becslése a mult évi maradjon. Magoss György tiszti főügyész szóvá tette, *hogy a házbérek 20—25 százalékkal estek*, tehát ehez képest kellene esni az adónak is.

Tény és való, hogy a házbérek általában estek, mert *ezernél több lakrész áll üresen*, a lakásinség hosszu időre megszünt, aminek természetszerü következménye az épitkezési kedv megcsappanása lesz.

Ma a lakásdrágaság tekintetében Debrecen még vezet, de már is érezhető a lakbérek csökkenése és éppen ezért helyén való lenne már a tulmagasra becsült és a tulajdonosok által lakott lakrészek ujabb, alacsonyabb becslése. A közigazgatási bizottság azonban nem méltatta kellő figyelemre a dolgot és egyszerüen tudomásul vette a pénzügyigazgató előterjesztését.

Polgármesteri jelentés.

Az ülésen Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt jelen voltak: Kovács József polgármester, Körner Adolf főjegyző, dr. Magoss György főügyész, dr. Tüdős Kálmán főorvos, Szabó Kálmán tanácsnok, Roncsik Lajos árvaszéki elnök, Ternovszky Alajos pénzügyigazgató, Csánky Viktor tanfelügyelő, dr. Gathy Bálint kir. ügyész, Reitz János főállatorvos, Mányi József müszaki tanácsos, Csanak János, dr. Bacsó Dezső és dr. Tüdős János, Tóth István és Zöld József aljegyző.

Az elmult hónapban a rendőrség letartóztatott gyilkosságert 1, sulyos testisértésért 1, sikkasztásért 2, lopásért 11, kihágásért 264 egyént. A városról eltoloncoltatott 60, keresztültoloncoltatott 57, kényszerutlevéllel kiutasittatott 47, összesen 164 egyén. A rendőrség 39 iparigazolványt adott ki, melyekért 430 korona folyt be iparoktatási célokra. Kiadtak 112 darab munkakönyvet. A katonai létszám volt: közös hadseregbeli 1889 ember, 451 ló, honvédségi 1919 ember, 578 ló, összesen 3868 ember, 1029 ló. Beszállásoltak 1 tábornokot, 6 törzstisztet, 27 főtisztet. A lakosságnál beszállásoltak 90 embert és lovat.

Közegészség.

Október havában a közegészségügyi állapotok javultak, ugy a betegsegek, mint a halálozások létszáma csökkent. A roncsoló toroklob 7, a vörheny 14, a szamárhurut 3, a kanyaró 4, a gyermekágyi láz 5, a hastifusz 12 esetben fordult elő. Halállal végződött 2 hastifusz és 1 roncsolótoroklob eset. Született 281 gyermek, ref. 94 fiu, 102 leány, róm. kath. 24 fiu, 24 leány, gör. kath. 8 fiu, 3 leány, ág. ev. 1 fiu, zsidó 14 fiu, 9 leány, baptista 1 fiu, 1 leány. Elhalt 68 férfi, 54 nő, ref. 79, róm. kath. 33, gör kath. 2, ág. ev. 2, zsidó 6. Törvénytelen szülött volt 35, holtan született 24. A legtöbb halálozás történt gyermekkori görcsökben 16, tüdővészben 12, bélhurutban 5. A kerületi orvosok 178 fennjáró és 80 fekvő beteget gyógykezeltek. Házasságra lépett 81 pár, ref. 43, róm. kath. 5, zsidó 6, vegyes vallásu 27. A kórház betegforgalma a következő volt: októberre átjött 217, októberben felvétetett 337, elbocsájtatott 305, meghalt 13 beteg, maradt novemberre 236, 116 férfi és 120 nő. A mentőegyesületnek 87 esete volt; a hatóság 39, magánosok 48 esetben vették igénybe.

Az adóprés müködése.

Az elmult hónap folyamán befizettek egyenes adóban 210.765, hadmentességi dijban 1322, bélyegjövedékben 74.456, jogilletékben 25.667, dijjövedékben 2065, dohányjövedékben 202.802, határvámjövedékben 29·858, fogyasztási és italadóban 27.092 koronát. Fizetési halasztást a pénzügyigazgató 73 esetben adott, időleges házadómentességet 24 esetben állapitották meg.

Tanügy.

Október havában a vallás- és közoktatásügyi miniszter a községi kisegitő iskolát állami jellegünek nyilvánitotta és oda a második tanerőt is szervezte, az iparostanoncotthon vezetője részére 200 K tiszteletdijat engedélyezett. A tanitói árvaházban az egészségügyi állapot kedvező volt.

Az állategészségügy.

Az állategészségügyi viszonyok kedvezőek voltak, csupán a VIII. és IX. állategészségügyi körzetekben nem szünt még meg a sertésvész.

Szezon.

A Zenekedvelők Körének első hangversenye.

A Zenekedvelők Körének ma esti hangversenyén két kiváló magyar müvész, Vágó Lénárt Gita énekmüvésznő és Stefániai Imre zongoramüvész lépnek fel a következő müsorral: 1. Bach-Busoni: Chaconne. Stefániai Imre. 2. Régi magyar dalok: Gályarabok éneke. Ej, haj, gyöngyvirág. Reinit Béla: Utolsó Mosoly. Lelkek a pányván. Egyedül a tengerrel. Dienzl Oszkár: Liliomszál. Vágó-Lénárt Gita. 3. Chopin: Mazurka Fis moll. Chopin-Godowszky: Etude É. dur (balkézre) és F dur. Chopin: Polonaise Fis moll. Stefániai Imre. 4. Hugó Volf: Elfenlied. Edward Grieg: Die Hütte. Unter Rosen. Ó Bretagne-i dal: Dimache á l'aube. Alex. Georges: Hymne á la Riviére. Hymne au soleil. Vágó-Lénárt Gitta. 5. Bortkievitz Sergely: Etude Des dur és Cis moll. Claude Debussy: Jeu d' eau. Liszt: Valse caprice. Lucia fantázia. Stefániai Imre. A zongorakiséretet Dienzl Oszkár látja el. Kezdete pontban 8 órakor. A hangversenyre a napi jegyek legnagyobb része már elkelt. A megmaradt jegyek Hegedüs és Sándornál kaphatók és este a pénztárnál. Ugyanott kapható a rendkivül izléses szövegkönyv is. Ujonnan jelentkező tagok e hangversenyen is dijtalanul vesznek részt.

Gallérvédők,
angol bélelt kesztyük, teveszőr vadászmellények, lábszárvédők, **harisnyák és sapkák** kaphatók
Lengyel utóda Frank Imrénél
a Dréher mellett.

Városháza.

Haszonbérletek árverése. Több városi haszonbérletet árvereztek kedden délelőtt 10 órakor *Medgyaszay* Miklós gazdasági tanácsnok elnöklete alatt. A baromvásártéri csapszéket Vinter Laura 2000, az epreskerti korcsmát Burger Dezsőné 850, a Postakert melletti földet Nemes Ferenc 1452, az Apafája-erdő melletti földet Polgári József 3510 koronáért vette ki. Több haszonbérletre nem akadt árverező, mert nem elég széles körben hirdette meg a tanács.

Aczél Géza főmérnököt

állásától felfüggesztette a főispán.

Vizsgálat a főmérnök ügyében.

Annak a viharnak, mely a mult heti városi közgyülésen végig vonult, meg van az első pozitiv eredménye. A főispán felfüggesztette állásától Aczél Géza főmérnököt. A jelentős eseményről különben alábbi tudósitásunk számol be:

Domahidy Elemér főispán ma délelőtt átiratot küldött Kovács József polgármesterhez, melyben tudatja, hogy Aczél Gézát, Debrecen város főmérnökét állásától felfüggesztette és a fegyelmit megelőző vizsgálat elrendelésével a polgármestert bizta meg. Az átirat a városházán nagy konsternációt keltett, azonban jellemző, hogy az átiratot, a felfüggesztés tényét, a sajtó képviselőivel nem közölték, ha pedig valami a közérdekbe vág, a nyilvánosság kritikáját provokálja, ugy a főmérnök ügye az.

A főispán átirata a felfüggesztés indokolásában hivatkozik a „Debreceni Ujság"-ra, mely a cikkek egész sorozatában mutatott rá Aczél Géza müködésére, továbbá a legutóbbi közgyülésen dr. *Révi* Nándor bizottsági tag által felhozott vádakra és arra, hogy *a város társadalmában is a legsulyosabb vádakkal pertraktálják ezt, a főmérnök hivatali müködésével kapcsolatban.* Mindennél fogva szükséges, hogy tiszta helyzet teremtessék. A felfüggesztést el kellett rendelni — az indokolás szerint — már csak azért is, nehogy a főmérnök hivatalban maradása a meginditandó vizsgálatot valamilyen irányban alterálja és befolyásolja. A fegyelmit megelőző eljárással a polgármester azért bizatott meg, miután az 1886. évi 23. törvénycikk azon tisztviselőkkel szemben, kik nem tagjai a közigazgatási bizottságnak, ezt a város első tisztviselőjének kötelességévé teszik.

Megérkeztek az őszi idényre Moskovits József
a legfinomabb angol szövetek úri szabó divattermébe.

A zenekonzervatórium hangversenye.

A Kálvineum javára rendezett nagysikerü hangversenyt kedden este a debreceni zenekonzervatórium tanárkara. A hangverseny hallgatósága zsufolásig megtöltötte a Bika nagytermét s köztük láttuk városunk előkelőit: Dr. Balthazár Dezső püspököt, Weszprémy Zoltán nyugalmazott főispánt Márk Endre udv. tanácsost stb.

A hangversenyt a *Debreceni Városi Dalegylet, Egyetértés* és a *Kántus* egyesült, óriási kara nyitotta meg Möhring: Téli éj-ének bámulatosan hatalmas előadásával, Mácsay Sándor karnagy vezetése alatt.

Bruck: G-moll koncertjét *Havák* Károly adta elő tökéletes technikával, nagy mélységgel, a diszkrét, teljesen harmonikus kiséretet *F. Halácsi* Margit adta. Rossini: Tell nyitányát *Werner* Sárika adta elő cimbalmon, oly tökéletesen, hogy őt ez időszerint Magyarország legelső cimbalomjátékosának kell vallanunk. Saint-Saëns: Delila áriájával aratott szép sikert *Császár* Mária, kinek müvészi tudását bátran hasonlithatjuk az itt járt kiváló énekesnőkéhez. Énekét *P. Nagy* Zoltán magas müvészi szinvonalu kisérete emelte. Hatalmas tapsvihart aratott *Werner* Sári és *Husz* Lajos Allaga: Magyar cimbalom koncertjének gyönyörü előadásával, valamint *Császár* Mária kisérője *P. Nagy* Zoltán Grieg, Mihalovich, Hermann, Les Delibes dalaival.

A nagysikerü estét méltóan fejezték be, a legnehezebb zongoradarab: Saint-Saëns: Variációinak tökéletes, a pianissziókig, harminckettedekig bámulatosan összetanult előadásával a kiváló *Halácsy* Margit és *P. Nagy* Zoltán.

Szinház.

Gyurkovics leányok. Pár év előtt a debreceni szinpadon bontogatta szárnyait sokat igérő pályájához a kis *Pájer* Margit s tegnap megerősödve röpült oda vissza. A Gyurkovics leányok vigjáték Mici szerepében állott szülő városa közönsége elé s meleg, őszinte, rokonszenves fogadtatásban volt része. Pár év alatt nagyon előnyös változásokon ment át, kedves szinpadi jelenséggé nőtte ki magát, bátran, biztosan mozog a festett világban és otthoniasan, könnyedséggel, kedves pajzánsággal játszotta meg a Mici szerepét. Fejlődésének, haladásának kétségtelen jelét adta s a publikum örömmel tapsolta jelenései után. Sajnos, gyorsan összetákolt keretben kellett vizsgáznia, mert az előadás nehézkes volt, döcögött a legtöbb jelenés, késések és kinos szünetek váltották fel egymást.

Ma este a *Szinészvér* operetett ismétlik meg „C" bérletben, holnap pedig Nássy Juliska felléptével Bataille *Szerelem gyermeke* kerül szinre „A" bérletben.

„A Pénz." Szenzációt keltő modern társadalmi dráma, szines müvész felvétel 3 felvonásban és a pompásan mulattató remek müsor ma utoljára látható az Uranusban. Az elite müsor a következő: 1. Zene „Salve Imperator" Fuciktól. — 2. Chamonixtól a jégtengerig. (Gyönyörü uti látványosság.) — 3. Dupin mégis kiszökik. (Komikus történet.) — 4. Gyuri küzdelme a vizcsappal. (Rendkivül nevettető.) — 5. Akrobatikus táncok. (Látványosság.) — 6. A cipők regénye. (Vig jelenetek. Irta és előadja: Max Linder.) — 7. Kizárólagos bemutatási joggal! A pénz! Modern társadalmi dráma 3 felvonásban. (30 jelenetben.) Irták: F. Zecca és R. Leprince. Szines müvészfelvétel: Előadják Páris nagy szinházainak legjelesebb müvészei! Előadás kezdete este pont 6 órakor. Bemenet pont 6, 7, 8, 9 és az utolsó előadáshoz pont 10 órakor. Egy előadás 2 óra hosszat tart. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselő és kedvezményesáru trafikjegyek érvényesek. Holnap csupán amerikai képekből „Amerikai estek!"

A munka áldozatai.

Vasuti kocsik ütközői között.

Lezuhant az emeletről.

A debreceni közkórházban két sulyosan sérült munkás ember fekszik rendkivül válságos állapotban. Mindkettő a munka áldozata; kenyérkereső, nehéz dolgok közben érte utól őket a végzetes sors.

Az egyik Oláh Imre, 18 éves pályamunkás a Homokkertben, Lónyai-utca 13. szám alatti lakos. A gépjavitó-mühely telepén dolgozott. Több társával négy teherkocsit földdel rakva egy másik vágányra tolt. A kocsikat külön-külön egymásután tolták. Oláh az első kocsi hátulján állott és midőn a kocsi egy kanyarban megállt, a pályamunkás nem vette észre, hogy a következő kocsi jön utána. Oláh a csavarkapocsból ki akart lépni, akkor ért oda a másik kocsi és a szerencsétlen ember az egymáshoz közeledő ütközők közzé került s csaknem összelapitották. A mentők sulyos sérülésével beszállitották a közkórházba. A balesetért senkit nem vádol gondatlansággal.

A másik szerencsétlenség a Péterfia-utcán épülő uj, református főgimnázium épitkezésénél történt. *Berényi* Lajos 36 éves, Arany János-utca 4. szám alatti napszámos az egyik kapubejárat feletti helyről, mintegy öt méter magasból lezuhant. Berényi Lajos Melocco Péter betonirozó szolgálatában állt. Az első emeleten tegnap befejezték a betonmunkát és az állványt el akarták bontani. Berényi vakmerően egymaga akarta az egyik deszkát elvinni, közben elvesztette az egyensulyt, leesett és a földön zuzott tagokkal, eszméletlenül terült el. A mentők részesitették első segélyben és azután kiszállitották a közkórházba. Nagyon sulyos sérüléseket szenvedett; bal vállcsontja, jobb karja eltört, csipője összezuzódott. *Balla* rendőrfogalmazó kihallgatta, vallomásában azt mondotta, hogy a szerencsétlenség oka egyedül a saját vigyázatlansága.

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készit a Debreceni Ujság nyomdája.

Ujdonságok.

* **A Szent Erzsébet Egyesület** elnöksége ez uton kéri fel a választmány tagjait, hogy a szerdán d. u. 3 órakor a főgymn. tanácstermében tartandó választmányi ülésen sürgős ügyben megjelenni szivesked-jenek.

* **A vasárnapi munkaszünet áthágói.** A rendőrség minden vasárnap ellenőrzi, hogy a kereskedők és iparosok betartják-e a vasárnapi munkaszünet rendelkezéseit. A mult vasárnap tiz egyén ellen vettek fel a munkaszünet megszegése cimén feljelentést, akik ellen meginditották az eljárást.

* **Krimicsau a vas- és rézbutorgyárban.** A vas- és rézbutorgyárban történt munkáskizárás előzményeiről a munkások részéről a következőket adják elő:

„A butorgyári munkások országosan beláttak, hogy a jelenlegi konjuktura béremelése nem alkalmas és — bár az eddig érvényben levő munkarend november 1-én lejárt — csupán azt kérték, hogy a jelenlegi állapotok maradjanak érvényben, mig a nyomasztó pénzviszonyok kedvezőre nem fordulnak és mig a gyáraknak a Balkán államok felé való exportja ismét megindulnak. Ezzel szemben a butorgyári kartell azt forszirozza, hogy a munkások kössenek kollektiv szerződést ujabb 3 évre — minimális munkabér 2 fillérnyi emelés mellett. Minthogy azonban a munkaviszonyban egyéb rendezni valók is vannak és minthogy a 2 fillérnyi minimális béremelés nincs arányban a fokozódó drágasággal, a munkásság visszautasitotta a 3 évre szóló lekötöttséget."

* **A kocsivezető pénze.** Kalmár Dániel kocsivezető, a villamosvasut Kossuth-utcai vonalán 60 koronát elvesztett, melyből 20 korona a saját, 40 korona pedig a villamos-társaság pénze volt. A rendőrségen feljelentést tett, mert a pénzt csakis a villamos kocsiban hagyhatta és ott megtalálta valaki, de nem adta neki vissza.

* **Nagy postalopás Szegeden.** Hétfőn délután 6 órakor jelentkezett a szegedi postaigazgatóságon Szabó János postaltiszt és Zekics György posta-autóvezető és elpanaszolták, hogy mialtt rendes postajáratukat végezve, összegyüjtötték a pénzes küldeményeket, egy 9050 koronás pénzeslevél elveszett. A rendőrség a két posta-alkalmazottat tagadásuk ellenére, mint gyanusitottakat, a postaigazgatóság megkeresésére előzetesen letartóztatásba helyezte.

* **Leégett gépgyár.** Eperjesről jelentik: Eperjes legnagyobb gyára, a Buchner és Moskovitz-féle nagy gépgyár tegnap reggel négy órakor kigyuladt és bár a tüzoltóság azonnal a helyszinen termett, a gépház, a kovácsmühely és a gépek egy része elpusztult. A kár 150,000 korona, mely biztositás utján megtérül.

* **A barátságos idegen.** Ravasz tolvajfurfangnak esett áldozatul Schidrovszki János hetes. Tegnap jött Debrecenbe, hogy itt valami állás után nézzen. A Kossuth-szállodában kapott alkalmazást. Éppen odacipelte ládáját, mely összes vagyonát képezte. A Piac-utcán megszólitotta egy előtte ismeretlen ember és csakhamar beszélgetésbe egyeledtek. Az idegen jószivüségében annyira ment, hogy a láda vitelére is ajánlkozott. A városháza előtt Schidrovszki kissé visszamaradt, ezalatt az idő alatt az idegen ládástól eltünt. A rendőrség keresi.

Raglánok, öltönyök és télikabátokkal raktáromat óriási választékban felszereltem, a legdivatosabb szinekkel és szabással, az árak mégis nálam olcsóbbak mint bárhol

Gerő Ernő
Debrecen legnagyobb és legolcsóbb férfi, fiu és gyermekruha nagyáruháza, Piac-utca 41. sz.

* **Halál a sineken.** Makóról jelentik: Tóth István bánhegyesi gazda fiával együtt Kétegyházáról a sinek mentén hazafelé tartott. Utközben az öreg elfáradt és azt mondotta a fiának, hogy csak menjen haza, ő egy kicsit leül pihenni. A fia elment, ő pedig elaludt a sineken. Az esti ködben a motorvonat vezetője nem vette észre a sineken fekvő embert és teljes sebességgel keresztülhaladt rajta. Bánkut állomáson vették csak észre, hogy a vonat kerekei között emberi tagok vannak. A nyomok után haladva megtalálták Tóth szétroncsolt holttestét.

* **Színészek és vasutasok konfliktusa** cimü hirünkre vonatkozólag ma arról szereztünk információt, hogy a konfliktus előidézésében a debreceni vasutasok közzül senkinek sem volt része s aki az összekoccanasra okot szolgáltatott, egy Debrecenben időző idegen vasuti állomás-elöljáró volt.

* **Tegnapi halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Özv. Muszter Józsefné ref. 72 éves, özv. Gottlieb Józsefné izr. 57 éves, özv. Molnár Jánosné ref. 72 éves, Farkas Margit g. kath. 2 hónapos.

* **Révai lexikonát** rendelje meg havi 4 koronás részletfizetésre Antalfynál, Szent Anna u. 13.

* **Szőnyegek függönyök,** ágy- és asztalteritők, pokrócok, paplanok, matrácok, nagyválasztékban Szabó Lajos fiai cégnél.

* **Több mint 500 darab sötét kék intézeti kabát** mesés Himalája angol raglan, eredeti Párisi Modell kalapok érkeztek Rózsa Lajos vezetése alatt álló divat-áruházában, Alföldi palota.

* **Téli kesztyük** és gallérvédők nagy választékban Franknál, az uj Megyeháza mellett.

* **Balkán haditérképek** 1 korona 20 fillér, kaphatók Antalfy könyvkereskedésében, Szent Anna 13.

* **Vadász kalapok és mellények Franknál, az uj megyeháza mellett.**

* **Dr. Láng szanatóriumába** felvételnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási dij 6 koronától 12 koronáig. Röntgen laboratórium, elektromos gyógyeszközök franclinisatióhoz, arsonvalisatiohoz. Elektromagnes, villanyos fényfürdő, kék s vörös fény. Finsen fénygyógymód. Thermopenetratio. Modern mütőterem. Tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágositással. Cim: Dr. Láng sanatorium. Debrecen. Kossuth-u.

* **Az őszi divatban** nagy változás van az idén, különösen a női felöltők és kalapokban, ezen divat ujdonságokból remek kiállitást rendez az Alföldi-palotában levő elsőrendü áruház, amely Rózsa Lajos vezetése alatt áll.

* **Női ruhaszövetek,** kosztüm-kelmék divatos minőségekben, selymek és ruhabársonyok az őszi és téli idényre a legszebb kivitelben kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

* **Vigyázzon!** Rövidzár-lángba ne boritsa otthonát, virágzó üzletét, mint már sokakét. Haadéktalanul vizsgáltassa meg azért a villanyvezetéket Földvári Debreceni Első Elektrotechikai Gyárának szakértőjével. Telefon 168. szám.

* **Nézze meg a** Donogán és Somossy feltünést keltő kirakatait.

* **Az Atheneum könyvtár** a legkiválóbb irodalmi ujdonságok gyüjteménye minden egyes kötete 1 kor. 90 fillérért kapható Csáthynál, Piac-u. 8. Telefon 296.

* **Naptár a jövő évre.** Megjelent az 1913. évre szóló Friss naptár, ára 30 fillér. A Friss naptár a legkedveltebb és legolcsóbb naptár. Kapható lapunk kiadóhivatalában és az összes elárusitóknál

Eltünt takarékkönyvek

Férj a feleség ellen.

Tegnap este megjelent a rendőrség központi ügyeletén *Jenei* József, a Csapókertben Kinizsi-utca 27. szám alatti lakos és feljelentést tett, hogy távollétében lakását kifosztották; körülbelül 50 korona értékü ruhanemüt, egy takarékpénztári könyvet, mely 500 korona betétet tartalmazott, egy kölcsön-segélyző egyleti tagkönyvet ismeretlen tettes ellopott. Gyanuja feleségére esett, ki, mig ő munkába járt, megszökött. A rendőrségen felvették Jenei panaszát és meginditották a nyomozást. Jenei azonban, amint hazafelé tartott a rendőrségről, az Árok-utcán felismerte feleségét, ki menekülni akart előle, de nem sikerült neki, mert egy rendőr segitségével Jenei elfogta és bevitette a rendőrségre.

Az inspekciós szobában nagy jajveszékelést csapott az asszony és sirva mondotta *Simon* Miklós ügyeletes kapitánynak:

— Kapitány ur! az Isten szerelmére, én ártatlan vagyok. Azt beismerem, hogy az ágynemüek egy részét eladtam, de azt is csak azért tettem, mert *gyermekemmel már napok óta alig ettem valamit. A férjem oly kegyetlen volt hozzánk, hogy valósággal éheztetett.* A takarékkönyvekről nem tudok semmit, azokhoz én nem nyultam.

— Hát akkor béküljenek ki lelkem, ajánlotta a rendőrkapitány nagy jóakarattal Jeneinek és a feleségének.

Az asszony iszonyodva mondta:

— Jaj, a világ kincséért vissza nem mennék hozzá. Kedvesebb előttem a halál, mint ezzel az emberrel az együttélés.

— Hát akkor pedig, miután maga ellen feljelentés van, meginditjuk az eljárást, jelentette ki a rendőrkapitány.

Az asszony erre sikongani kezdett, hogy ő nem éli tul ezt. *Simon* Miklós rendőrkapitány végre is kénytelen volt őrizet alá venni és igy az asszony a rendőrségen maradt.

A vizsgálat lesz hivatva kideriteni, hogy volt-é alapja a férj gyanujának.

Értesités!!

A „Verseny"

kész férfi-, fiu- és gyermekruha áruház

teljesen feloszlik.

A raktáron lévő **összes áruk minden elfogadható árban adatnak el.**

Debreczen, Piac-u. 61. sz.

(Szent-Anna-utcával szemben.)

Helyiség kiadva! 1724

Birkozásból bünügy.

Két év óta tárgyalják.

Eltünt vádlott és tanuk.

Ugyan sok dolgot adott a debreceni törvényszéknek egy aprò kis bünügy. Hétfőn délelőtt került reá sor s *Hoffmann* József elnök ezzel a kijelentéssel vezette be a főtárgyalást:

— *Két év óta foglalkoztat már bennünket ez az ügy.* Nem leljük sem az egyik vádlottat, sem egyetlen tanut sem.

Most is csak az egyik vádlott jelent meg. Egy katona. Hogy hivják? — kérdezi tőle az elnök.

— Schmidt Jákób, jelenleg katona.

— Hol állomásozik?

— Chemislében, a 45. gyalogezrednél, 4-ik zászlóalj — feleli rosz magyarsággal a messziről jött közvitéz.

— Nem tud valamit Vojcsek Pálról?

— *Aztat én nem tudok.* En is ütet keresek — válaszolja Schmidt Jákób.

Ez a Vojcsek Pál lenne ugyanis a másodrendü vádlott, akit becsületsértés vétsége terhel, mig Schmidt Jákóbra a sulyos testisértés büntette nehezedik.

Az eset maga is elég érdekes. Még két évvel ezelőtt Galiciából szakadtak ide ezek az emberek s a csatornázási munkálatoknál dolgoztak. Egy napon, déli pihenő alatt, Vojcsek Pál *birkozásra szólitotta fel Motyenkó Pável nevü társukat.* Mind a ketten nagyban bizakodtak az erejükben s 2—2 koronát tettek ki azzal a megállapodással, hogy ezt kapja a győztes fél.

A mérkőzés azonban, amely tréfával indult, csakhamar komolyabb jelleget kezdett ölteni. *Vojcsek leteperte Motyenkót* s ezzel a küzdelemnek véget is kellett volna érni. Amde, amint Vojcsek elengedte ellenfelét, *az dühösen rávetette magát és fojtogatni kezdte.*

A közelben állt Schmidt Jákób, aki ezt a jelenetet nem nézhette már tétlenül. *Lapáttal hátba akarta vágni Motyenkót,* aki karjával ép hátranyult s igy azt érte a sulyos csapás, ugy, hogy *el is tört.*

Igy kerekedett a birkozásból bünügy. Motyenkó emelt panaszt Schmidt Jákób ellen, amiért a karján megütötte és Vojcsek Pál ellen, aki szidalmazta, sőt állitólag kétszer is arcul vágta. Azonban, mint már emlitettük, két év alatt csak Schmidt Jákóbot tudták megtalálni s igy egyedül öt lehetett felelősségre vonni. Nem is tagadta a tettet, de előadásából kitünik, hogy öt csupán jó indulat vezette s a véletlennek tulajdonitható, hogy ez ilyen rosszra fordult. Ezt pedig Schmidt Jákób sajnálta a legjobban, mert mint kiderült, önként fedezte a Motyenkó ápolási költségeit.

Ilyen körülmények között Gáthy Bálint kir. ügyész ismert humanus érzéseiről tett tanubizonyságot akkor, amikor *Schmidt Jákób ellen a vádat elejtette.* Megindokolta ezt azzal, hogy a vádlottnak sérelmezési szándéka nem volt s még a gondatlanság sem terhelheti, mert hiszen nem sejthette előre azt a mozdulatot, amit a sértett a karjával tett s amely aztán következményekkel is járt. Bizonyos az, hogy a vádlott csupán a veszedelmessé fajult dulakodást akarta megakadályozni, tehát nem bünös intenciók, hanem ellenkezőleg jó szándék vezette.

Az ügyész előterjesztése alapján a biróság fölmentette Schmidt Jákóbot.

— *Megköszönök aláson* — hálálkodott Jákób. Most már rendben vagyok, *nem is muszáj többet ide gyünni?* kérdezte meg végül.

— Nem, nem — nyugtatta meg az elnök.

Jákób örömmel távozott s künn a folyosòn még mondott valamit tuláradó boldogságában:

— *De azér' én mégis elgyüvök, mer' itt van igazság. En szeretek is Magyarországot.*

Táviratok.

Lukács és Berchtold a királynál.

Budapest, nov. 5, Lukács László miniszterelnököt ma délben egy órás kihallgatáson fogadta a király. A miniszterelnök jelentést tett a politikai helyzetről. Kihallgatása után elmondta Lukács az ujságiróknak, hogy a király nagyon jó szinben van, kitünően és frissnek érzi magát. Ugyancsak ma délelőtt 9 órakor fogadta ő Felsége Berchtold gróf külügyminisztert.

Magyar pilóta a bolgár hadseregben.

Budapest, nov. 5. Kvasz András magyar pilóta, Horváth Ernő hadimonoplánján felszállott a bolgár konzul előtt. A pilóta a bolgár hadseregbe akar lépni.

Két megcsalt lány gyilkossága.

Boroszló, nov. 5. Schildlownál, az osztrák-magyar határon két leány megölte Warchalowski földbirtokost, akinek a napokba lett volna az eljegyzése egy bécsujhelyi leánynyal. A gyilkos leányoknak Warchalowski házasságot igért.

Nincs lobogó a királyi palotán.

Budapest, október 5. Nagy feltünést kelt, hogy a fekete-sárga lobogót nem tüzték ki a királyi várlak ormára. Máskor a király ittlétekor mindig ki volt tüzve.

A delegáció megnyitása.

Csendőr és rendőrkordon mögött.

Az ellenzék nem vonult fel.

Csendőrökkel van megszállva az országház. A közlekedés számára egyetlen ut van nyitva. Az, amelyiken más alkalmakkor a miniszterek juthatnak a Házba. A kizárt képviselők nem juthatnak be a Házba, tekintettel arra, hogy a Ház épületében egy országos bizottság tanácskozik. A delegáció tanácsterme és előcsarnoka csak a delegációnál elfoglalt személyeknek és a sajtó képviselőinek áll nyitva.

Terepszemle.

Az ellenzék értekezletét háromnegyed tiz órakor nyitották meg. Ezt megelőzően Apponyi Albert grófnak hosszas tanácskozása volt Károlyi Mihály gróffal.

A bizalmas tanácskozás eredménye az, hogy az ellenzék kiküldötte Eitner Zsigmondot és Zlinszky Istvánt: hozzanak hirt, hogy bejuthatnak-e a képviselők a delegációs ülésterembe. A terepszemle után az ellenzéki követség meghozta a hirt, hogy az országház körös-körül meg van szállva csendőrökkel és rendőrökkel s a bejutás igen nagy akadályokba ütközik.

Minthogy pedig — mondotta Zichy Aladár gróf — az ellenzéknek nem botrányokozás, hanem tiltakozás az egyetlen célja, a szövetkezett ellenzék elhatározta, hogy nem megy a delegáció ülésére, hanem deklarálja tiltakozását s ezt mindennap a delegáció tartamáig megismétli.

A delegáció.

Tiz óra multán gyülekeztek a delegáció tagjai. Jókedvüen érkezik meg adjutánsaival: Gunz és Hoffmann generálisokkal Auffenberg hadügyminiszter, akit a delegátusok meleg szeretettel köszöntenek. Külön udvara van Montecuccolinak is, aki a balkáni eseményekről ejt néhány szót. Nagy feltünést kelt, hogy bevonult Andrássy Gyula gróf is. Ugylátszik, ma már a tiltakozás feladata.

Tisza—Auffenberg.

Megérkezett Tisza gróf is. Autójából kiszállva, fogadta Pavlik rendőrfelügyelő jelentését s megelégedését nyilvánitotta az óvintézkedések sikere fölött. Majd a delegációs terem bejáratánál Benicky Tamás felügyelő tett jelentést a Ház elnökének, aki Auffenberg hadügyminiszterhez sietett s kölcsönös meleg üdvözlés után vele hosszasan tanácskozott.

Az ülést Harkányi korelnök nyitotta meg.

Közvetlen az ülés megnyitása előtt érkezett meg Berchtold gróf külügyminiszter, akit Láng Lajos vezetett a terembe.

Azután a választásokat ejtették meg. Az elnök jelentette, hogy a *király szerdán délben 12 órakor a budai várban fogadja a magyar delegátusokat.* Majd Berchtold gróf külügyminiszter terjesztette be magyar nyelvü beszéd kiséretében a közös költségvetést. Az ülés 12 óra előtt véget ért.

A táncosnő vége.

A gyilkosa megásta a sirját

Párisi távirat jelenti, hogy a Boulogne-erdőben tegnap este egy rejtélyes gyilkosságnak jöttek a nyomára. A d'Armenonville-i pavillon körül cirkáló két rendőrfelügyelőhöz feldult arccal, lihegve rohant két fiatal leány és izgalomtól remegve mondották el, hogy az erdőben egy nő vonagló testo mellett sirt ás egy férfi. A rendőrök rohanvást mentek a kijelölt irányba.

A sabloni ut akácás alléjába érve, borzalmas és bizarr látvány tárult elébük. Egy nőnek utolsókat vonagló, vértócsában heverő teste mellett egy fiatal, nyulánk férfi sirt ásott. A galyak zörrenésére felneszelt, eldobta az ásót, egy fa törzséhez támasztott kerékpárjához ugrott és eszeveszett gyorsasággal karikázott tovább. A rendőrök üldözőbe vették, de látva küzdelmük meddőségét, felhagytak a futással.

A nyomozás megállapitotta, hogy a meggyilkolt Sonsavin Juliette táncosnő, aki varietékben produkálta a müvészetét. Nyakán fojtogatás nyomai látszanak és testét több halálos késszurás érte. A gyilkosnak teljesen nyoma veszett és személyét teljes homály fedi. A rendőrség csak feltevésekre van utalva. Vagy egy tébolyodott kéjgyilkosság a büntény, vagy boszu müve. A rablógyilkossága ellen az a körülmény szól, hogy a meggyilkolt táncosnő értéktárgyait: brilliáns fülbevalóit, gyürüit, pénztárcáját nem vitte magával a gyilkos.

Törvénykezés.

§ Vétkes bukás. A debreceni Klein és Elfenbein cipőárus cég 1908. aug. 14-én csődöt kért maga ellen. Ez alkalommal aztán az derült ki, hogy a kereskedők könnyelmüen vezették üzletüket. A kir. ügyészség vétkes bukás cimén vádat emelt ellenük, amelyet a kir. törvényszék a tegnap délelőtt megtartott főtárgyaláson beigazoltnak is látott s Klein Kálmánt és Elfenbein Adolfot, mint tettestársakat, fejenkint 200—200 korona pénzbirságra itélte. A vádlottak ebben meg is nyugodtak.

Közgazdaság.

Katonai zab vásárlás. A nagyváradi élelmezési raktár részére zab vásárlásokra pályázatot nyitott a temesvári 7-dik hadtest parancsnoksága. A vásárlás 700 métermázsára nézve 1912. november, 3200 mm.-ra 1913. év januártól áprilisig történik. Valamennyi zab a nagyváradi élelmezési raktárba szállitandó. Ajánlatok november 14-ig adandók be Nagyváradon. Hirdetmények a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál betekinthetők.

Az árva.

— Regény. —

(Folytatás.)

A nagybácsi is kocsiba szállt Pietróval és a város főutcáján álló palotájához hajtattak. Megérkezésük után mindjárt kijelölte a Pietró lakosztályát, sőt egyik inasát teljesen az ő kiszolgálására osztotta be.

Pietró ravaszul hangoztatta is:

— Menynyi figyelem, kedves nagybátyám, igazán elkényesztet. Soha ilyen jó dolgom nem volt, szerényen, egyszerü viszonyok közt éltem s neveltek fel szüleim, inkább nekem kellett szolgálnom, mint engem szolgáltak volna ki.

— Már itt igy lesz édes fiam. Tudod nagyon jól, hogy egyetlen örökösem leszel, illő tehát, hogy addig is méltó helyzeted legyen.

— Óh én nem urnak jöttem ide — folytatta Pietró — dolgozni akarok és fogok is. Kedves jó anyám, mikor elbucsuzott tőlem, nagyon a szivemre kötötte, hogy buzgóan, lelkiismeretesen dolgozzam, legyek jobb keze, igaz, megbitt megbizottja a nagybátyámnak.

— Ezt mondta?

— Ezt! Még többet is, hogy nagyon szeressem a nagybátyámat, mert ő nemcsak a rokonsági kötelék revén érdemli meg ezt, hanem azért is, mert nemes szivü, jó ember.

— Es jó anyád még sem akarta, hogy édes apáddal együtt idekö tözzetek, pedig milyen sok kizdéstől szabaduitatok volna meg s itt boldogan, nyugodtan élhettetek volna.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 602 —. Magyar hitel 782.—. Koronajáradék 84.50. Hazai bank 282.—. Agrár 482.—. Jelzálog 411.50. Magyar bank 529.—. Leszámitoló 504.—. Rima 698.—. Közuti 643.50. Városi vill. 366.50. Allamvasut 678.—. Eszakmagy. kőszén 930.—. Salgó 710.—. Adria 493 —.

Irányzat: A balkáni helyzet bizonytalansága miatt tartózkodó.

Gabonatőzsde. Aprilisi buza 11.74. Áprilisi rozs 10.38. Áprilisi zab 11.03. Májusi tengeri 7.98.

Csak a jó cipője révén lett hiressé a

Glück Ede cég Piac-u. 22. Debr. első takarék palotájában.

Telefon 620. Női, férfi és gyermek cipők nagyon olcsón. **Telefon 602.**

Kalap és uri divat ujdonságok nagy választékban. 1740

Vasbutor

Telefon 694. Telefon 694

és sodrony ágybetét készitő

Neumann J. Debrecen Péterfia-u. 7

Készitek a legkényesebb izlést is kielégitő és legegyszerübb vasbutort és sodrony ágybetéte Mindennemü javitást elvállalok. 1158

HA állatorvosra van szüksége telefonáljon 558 **László Zsigmond** állatorvosi rendelőjébe Rákóczy-utca 3 szám. 1052

Lázár István

kocsigyártó

Debrecen, Hatvan-u. 22.

Raktáron tart mindennemü saját gyártmánya

uri hintó- és hajtó-kocsikat

Régi kocsikat becserél.

Megrendeléseket gyorsan és a legpontosabban eszközöl.

Javitásokat elfogad. 1218

Szövetséges hadak győznek!

Indulás a szándsákra!

Moratorium az egész kontinensen!

Ezen szellő szárnyán röpködő jelszavak mindenkinek parancsolólag előirják, hogy **pontos előjegyzést** tartson. Itt a tizenkettedik óra

Heti előjegyzési naptárról

gondoskodni kell. Darabonként finom kivitelben elővételi ár:

70 fillér.

Kereskedők és iparosok, kiknek fejtörést okoz ezen pénzszük időben, mivel lehetnek pontos, rend- (és fiz-) szerető vevőiknek szolgálatára, rendeljenek ujévi ajándékul ilyet

:: 100 darabonként céggel 55 koronáért ::

ezenkivül nagy választék diszes hátu fali naptárakban 100 drbonként céggel 32 koronától kezdve

Mihály Sámuel

papirkereskedésében

Debreczen, Piac-u. 30. sz.

Telefon 106. szám.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a „DEBRECZENI UJSÁG" részére a kiadóhivatalban, Lamprecht-ház. Piacz-u. 42

Kiadó üzlethelyiség.

Csapó-utca 18. szám alatt

:: **nagy üzlethelyiség** ::

november 1-re

:-: **kiadó.** :-:

Felvilágositást ad **Dr. Elek Dezső** ügyvéd. 1788

:-: Diszmüáruk porcellánból, üvegből, fémből. :-:

Célszerü és kedvelt alkalmi ajándékok.

Telefon 191. Telefon 191.

Lám Sándor

DEBRECZEN, Piac-utca 5. szám.

Az őszi idényre

nagy választék **Iskolai és irodai** felszerelési cikkekből! **Tentatartók, gyertyatartók, iróasztali berendezések és készletek. Internátusok** és **pensiók** részére **porcellán és üvegnemüek. Alpakka és alpakkaezüst evőeszközök. Épületüvegezési és üvegezési javitási munkák a legolcsóbban.** 1832

Menyasszonyi kelengyék minden árban.

:-: Képkeretekből nagyválaszték. :-:

Kiadó lakás

Bethlen-utca 21. szám alatt 6 szobás utcai lakás

azonnal kiadó.

Felvilágositást ad **Dr. Elek Dezső** ügyvéd. 1828

Pafai-utca 12. számu házam

elköltözés miatt most 14 ezer koronáért, kevés pénzzel megvehető. A vevő nevére dijmentesen iratik át.

Az érdeklődők jöjjenek irodámba. **Nagy Lajos** tulajdonos, **Csapó-u. 13.** Vagy az egész ház haszonbérbe kiadó. 1808

8209—1912. tkv.

Arverési hirdetmény kivonat.

A debreceni kir. t.-szék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a Korona takarék és hitelszövetkezet Debr. cég végrehajtatónak, végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén levő a tiszacsegei 254. sz. betétben a végrehajtást szenvedők nevére irt A I. 1—2. sor. 300, 301. hrsz. kert és ház, 199. öisz. a. udvarral, a beltelekben ingatlanra 817 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1912. évi november hó 19-ik napjának délutáni 3 órakor** Tiszacsege községházánál megtartandó nyilvános árverésen megállapitott kikiáltási ár $^2/_3$-án alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa igért összeg 20%-áig kiegészitení, különben igérete figyelmen kivül marad és a tovább folytatandó árverésen részt nem vehet

Debrecen, 1912. szept. hó 4. napján.

Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság,

Kádoss,
s. k. kir. tszéki biró.

A kiadmány hiteléül

Sinay
tk.-vezető.

1841

!!BUTOR!!

Telephon 377 és 484.

Modern asztalos és kárpitos butorok lakberendezések menyasszonyi kelengyék óriási választékban

VARGA JÓZSEF

DEBRECEN, Piac-utca 44. 1714

az udvarban.

Megnyilt: **Megnyilt:**

Péterfia-utca 37. sz. alatt 5-ik üzletünk!

Midőn ezt a nagyérdemü közönség szives tudomására hozzuk, biztositjuk, hogy megbizásainknak cégünk jó hirnevének megfelelően mindég pontosan és kifogástalanul teszünk eleget. **Hófehér, csontkemény és tükörfényes** gallér és kézelő kifogástalan tisztitás, ruha és kelmefestés.

Ágytolltisztitás! **Szőnyegporolás!**

Hrabéczy E. D.

Gőzmosó, Vegytisztitó és Ruhafestő Részvénytársaság.

Főüzlet és gyár: Széchenyi-utca 42. sz. alatt. Telefon 323. sz.

Fióküzletek: Csapó-u. 30, telefon 668. Hatvan-u. 11, telefon 578. Miklós-u. 1, telefon 1148.

Felvevő-telep: Piac-utca 22. sz. alatt. Glück Ede divatáruházában. Telefon 602. sz.

Minden szó egyszeri beszúrása petit betűből 5 fillér. Vastagabb betűkből 10 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések dija előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések dija levéljegyekben is beküldhető.

Levelezés.

Csak
nem akarja elismerni hibáját, nem emlékszik ugyebb, majd személyesen fogom emlékeztetni mindenre, ha esetleg találkozunk még. 1111

Lélekrokonság
alapján barátságot kötnék egy szerény egyedül álló nővel „Mélység" postresante.

Ajánlat.

Női
divatáru üzletben teljes jártassággal biró segédek felvétetnek. — Levélbeni ajánlatok fizetési igényük megjelölésével cim a kiadóban. 1082

Francia
fiatalember lakásért tanitást vállalna. — Régnier, Pallag. b

Jó
házi ebéd koszt kapható özv. urnőnél. Cim a kiadóhivatalban. b

Egy
csinosan butorozott utcai szoba, előszobával havi 28 koronáért kiadó. — Ugyanott kvártélyosok is felvétetnek. — Cim a kiadóban. b

Két
nagy szobás modern lakás mellékhelyiségekkel nagy folyosóval november 1-re kiadó, esetleg azonnal is átvehető. Szent-Anna-utca 62 sz. b

Kölcsön
fürdőkád kapható. Kiss Ignác, Piac-u. 32. 650

Gyermekgondozó
házvezetőnő vagy ápolónőnek ajánlkozik fiatal hölgy azonnali belépésre. Cim megtudható az iparkamara helyiségében a házmesternél. 1107

Modern
emeleti utcai lakás május 1-re kiadó. Hüvelyes-u. 10. 1105

Női
és gyermekruhát olcsón készit. Mester-u. 14. sz. 1116

Hajbetétek
copfok, frizettek kaphatók és olcsón megrendelhetők Boczán fodrásznál, Hatvan-utca 2. Hajat veszek. 1112

Egy
szoba, konyha, spajz kiadó november 15-re. Dugovics Titusz-utca 7. szám. 1121

Villamos
csillárok legolcsóbb beszerzési forrása, tulzsufolt raktár miatt mélyen leszállitott ár. Wolfram égők 16-50-ig 1.30 igen olcsó zseblámpák, villamos világitás berendezések — gyorsan és jutányosan készitettnek
Fazekas
Piac-u. 77. az udvarban. Telefon 567. 1686

Azonnal kiadó

ágas, levegős, fás udvarba

szép lakás

Szent-Anna közelébe, mely áll egy két ablakos szobá, szép nagy világos előszoba; — konyha, külön padlás, fáskamara, jó viz az udvarba. Vigkedvű Mihály-utcza 16. szám alatt. 1593

Forgalmas
helyen füszer üzlet kevés pénzzel átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 1119

Egy
leány boltba kiszolgálónak vagy elárusitónak ajánlkozik. Balázs Istvánné, Darabos-u. 14. 1089

Utcai
3 szobás és udvari 2 szobás modern lakás kiadó. Teleki-u. 9. 1118

Kittinő
ebédkoszt bentétkezésre, kizárólagosan uri emberek részére uri családnál. Cim a kiadóban. 1117

Üzlethelyiség
kiadó Piac-utca 66. Értekezhetni szemben Ullmann Salamon füszerkereskedésében, Piac 81. 1113

Szoptatós
dada ajánlkozik. Cim a kiadóban. 1080

Ügyes
szabóné, ki elsőrangu női bécsi szalonba dolgozott, elékelő uri házakhoz házi varónőnek ajánlkozik. — Csokonai-utca 23. 1129

Competencia
fa hordását elvállalom. — Miklós-u. 53. Telefon 166. 1124

Automobil
bérelhető. — Kényelmes, gyors közlekedés
Automobil
képviselet
Piacz-u. 77.
Telefon 567. — Garage 937. 1719

Keresiet.

Gyakorlott
nagymunkást napszabónak felveszek. Mauk József férfiszabó. 1100

Jól
főző mindenes cselédet keresek. Cim a kiadóhivatalban. b

Halápra
egy majoros kerestetik Virág-u. 3. Veress János fiakeres. 1104

Pincér
tanonc felvétetik Dreher-féle sörcsarnokban. Piac-utca 45. 1125

Fodrász
segéd kisegitőnek vagy állandó alkalmazást kaphat Szikszay fodrász üzletében, Attila-tér. 1109

Kifutó
fiu felvétetik Tóth dohánytőzsde, Hatvan-utca 2. 1108

Füszerkereskedő
segéd azonnali belépésre kisegitő állást keres. Cim kiadóhivatalnál megtudható. 1113

E
hó 2-án a Szappanos-utcától a Csokonai-utcáig elveszett egy bordó plüstakaró. A megtaláló illő jutalomba részesül. Dr. Brokés, Piac 77. 1120

300
métermázsa mézet keresek megvételre, azomban kisebb mennyiséget is átveszek. Cim a kiadóhivatalban. 1105

Kenyér
elárusitónő óvadékkal felvétetik. Bethlen-u. 23. 1128

Kenyérügynök
óvadékkal felvétetik, gyakorlott előnyben részesül. Bethlen-utca 23. 1127

Elárusitóné
jóirással csakis intelligens megjelenéssel alkalmazást nyer. Cim kiadóba. 1126

Gyakorlott
segéd könyvelő fölvétetik Ullmann Salamon füszerkereskedésében, Piac-utca 81.

Eladás.

Jókarban
levő gázcsillárok olcsón eladók. Értekezhetni Piac-utca 38. szám alatt házmesternél. 1095

20
év óta fennálló füszerüzlet a Móritz-telepen, trafik és italméréssel eladó. Kevés pénzzel megvehető. Értekezhetni Kurutz-utca 1. 1114

Eladók
vas ajtók, rolók, butorok, bolt berendezések kaphatók. Széchényi-u. 50. 1058

40
métermázsa külömböző nemes faj alma, 3 mázsa birs eladó. Értekezhetni Batthyáni-utca 16. 1110

Eladó
ház, most már 4600 koronáért odaadom. Kerekestelep, Rudolf-utca 34. 1122

Alig
használt butor elköltözés miatt olcsón eladó. Eötvös-utca 56. 1123

A Debreczeni Első Takarékpénztár tulajdonát képező

Piactéri nagy árubódé eladó.

Biztos megélhetés

és nagy jövedelem vár arra, aki a Bihari-telep Keresztesi-ut 78. sz. házat megveszi. — A házban füszerüzlet, korcsma, borbélyüzlet, 4 szoba, kamara, borospince van. Élénk, nagyforgalmu kövezet ut mentén. Szakembereknek igen ajánlható. Kevés pénz kell hozzá. Bővebb értesitést ád a Pénzintézet, Debrecen, Piac-u. 75. szám.

Arverési hirdetmény.

A „Takarék és Hitelintézet" r.-t. zálogházában 1912 év május havában elzálogositott, illetve 1912 évi augusztus hó végéig lejárt 7764 számtól 9787 számig arany, 6864 számtól 8904 számig egyébb ingó zálogtágyak közül azok, amelyek ki nem váltattak, vagy megnem hosszabbittattak, **1912 november hó 22-én délután 3 órakor,** a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az igazgatóság.

1840

Eladó Péterfia 18. számu ház

Sestakert, Poroszlay-ut 6. számu szőlő és a diószegi határban levő **Vajdai** szőlőbirtok eladó. Értekezhetni Széchényi-u. 37. 1585

Szabászat, varás

és minta rajzolásból ugy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyernek csak **kizárólag intelligens leányok özv. Knothy Kovácsné Sillye Gabriella Kossuth-utca 45. szám alatti** szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, Vasár- és ünnepnapok kivételével reggel 9—12-g, délután 3—5-ig. 1713

Bevásárlásomból hazaérkezve, tudatjuk a tisztelt közönséget, hogy az öszi raktár **női felöltők, gyermek köpenyek, női és leány kalapok** kerülnek eladásra a legszebb kivitelbe 1712

Rózsánál Kistemplombazárban.

Kiadó lakások és üzlethelyiségek.

Piac-utca 34. szám alatti házunkban

1913. évi május 1-re kiadók.

1 utcai üzlethelyiség, 1 első emeleti üzlet vagy bznkhelyiség, külömböző I. II. és III. emeleti 4—5—6 szobás és két garcon lakás.

Az összes lakások **a legmodernebb** felszereléssel **lifttel, központi fűtéssel, hideg és melegviz szolgáltatással** stb. vannak felszerelve.

Értekezhetni **Hegedüs és Sándor** könyvkereskedésében, Kossuth-utca 11. szám. 1842

Nyomatott körforgógépen (a „Debreczeni Ujság" nyomdájában Tulajdonos: Than Gyula)